Ч. 244 (11.212). Львів, вівторок 1. листопада 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Розвал „Пяста“.

Львів, 30. жовтня 1927.

Богато енергії зужили „санаційні“ чинники на те, щоби на розвалинах партій теперішньої реакційної опозиції збити для себе політичний капітал і з їх відломків утворити сильне заборолo власної політики. Ще найбільше і найдовше заходилися „направячі“ біля розбиття впливового „Пяста“, в якому неподільно панував хитрий і впертий Вітос.

Вже літом цього року на обласному зїзді „Пяста“ в Познані зарисувалася в нутрі тієї Вітосової домени сильна опозиція проти його політики. Одначе тоді до розвалу не прийшло, хоч на нього дуже заносилося. Осінню ц. р. опозиція на самих верхах „Пяста“ ще більше змоглася. Стапінський зпоза „Пяста“ публікував ревеляції про заключення Вітосом нового виборчого пакту з хадеками і народовими демократами, пакту, що мав бути повторенням славетного лянцкоронського пакту тогож Вітоса з реакцією зперед кількох літ, пакту, що повів у наслідках до утворення, вже „заслуженої“ тепер вісімки при виборах до конаючого нині сойму. Вітос, що памятає і до смерти буде памятати свою ролю у травневому перевороті в Варшаві, що дише ненавистю до нинішнього керманича польської політики марш. Пілсудського, не міг, очевидно, ніяк зірвати з реакцією та перейти до співпраці з санаторами. На те не позволяла йому впертість, не позволяло і почуття зневаги та намір помсти.

Тимчасом у партії появлялися давно голоси про потребу співпраці з теперішнім урядом. Та всевладному в „Пясті“ і многовладному колись в державі а до того хитрому і активному Вітосові вдавалося викручуватись від такої неприємної перспективи політичної роботи. На щойно відбутому зїзді „Пяста“ опозиція атакувала Вітоса сильно, але його становища в партії не захитала. Зарисовані щілини покрив зїзд дуже хитрими, дипльоматичними резолюціями і ухвалив вотум довіря для Вітоса. Здавалось все в порядку, здавалось, що рахунки санаторів на розбиття впливового серед польського куркульського села „Пяста“ не здійснились і не скоро здійсняться.

Та це так лише здавалось. Заінтересовані чинники не склали зброї і з розвалу „Пяста“ не зрезиґнували. Вони далі працювали послідовно над реалізацією своєї важкої, правда, але не неможливої до здійснення задачі. За знаряддя для досягнення своєї мети вибрали собі старого, сімдесятьлітнього і вельми заслуженого для польського селянського руху сенатора Бойка.

Дня 26. жовтня опублікував сен. Бойко „маніфест“ до „польського сільського люду“, в якому осуджує дуже гостро політику Вітоса, твердить, що Вітосові наслідком жадоби влади „перевернулося“ в голові, що своєю спекулянтною політикою […]жанив і заплямив чистий прапор „польського“ руху, що думав тільки про „особисті користи“, що „за[…] у багно по вуха“, що допровадив партію до такого стану, в якому її треба ратувати та „вичищувати з брудів“, бо інакше пропаде сама чиста ідея „людового“ руху.

„Польськими хлопами — пише сен. Бойко — не можуть кермувати ні ті, що 6 літ гонили за користями, ні ті запеклі керманичі інших людових партій, що хлопський рух розбили і до його обєднання не допускають“.

Сен. Бойко закликає далі всіх, кому дорога хлопська справа, купчитися біля нього у боротьбі з „брудними“ типами та в праці над обєднанням усього польського селянського руху.

„Вірний програмі — каже він — польської людової партії, вірний аж до смерти ідеалам хлопської громади, вірний батьківщині, витягаю свою стару, спрацьовану долоню до марш. Пілсудського, вірючи глибоко, що під його прапором польські хлопи найдуть охорону і поміч у своїй недолі“.

Ось те гасло, яке кидає старенький сенатор, нинішній віцемаршалок польського сенату, а колись посол до галицького сойму і віденського парляменту. Він заповідає також видавання нової ґазети під вимовним наголовком „Хлоп Польскі“.

Нема сумніву, що тим разом санаторам вдалося заграти добре. Сен. Бойко має великий мір і пошану серед польського селянства. Він працював понад 30 літ над його політичною орґанізацією, а й сам Вітос є його учеником у політиці. „Пяст“ валиться тому від самих фундаментів. Та сукцес акції санаторів не тільки в тому, що з таким трудом репарований і монтований останніми часами партійний будинок Вітоса валиться, а з ним коміть головою в пропасть починає котитися і Вітос, а ще більше в тому, що цей удар по Вітосові відчуе ще болючіше народова демократія і вся інша польська реакція, що готовила нову виборчу вісімку, що рахувала на хитрого війта з Вержхославіц як на чотири тузи. Тому нічого дивного, що акт сен. Бойка і його товаришів-сецесіоністів з „Пяста“ (пос. М. Домбровського, власника краківського „Ілюстр. Курера Цодзенного“ і послів Косидарського і Маслянки) старається ослабити в прилюдній опінії орґан Ст. Ґрабського „Слово Польске“, яке пише, що відозва Бойка остане, мовляв, без ніяких наслідків.

Щойно тепер, після катастрофи в „Пясті“ довідуємося, що численні провідники „Пяста“ свідомі того, що Вітос не витримає конкуренції з Пілсудським на широкій політичній арені, намагалися в імя рятунку партії усунути його на деякий час від керми та вислати до Америки для пропаґанди. Та Вітос вперся і рад не послухав. Наслідком того і діждався катастрофи. Одначе не треба думати, що він зложить руки, що змінить свою тактику. Ні! Навпаки, він буде далі гороїжитися, буде далі накладати з реакцією, доки не западеться цілковито у політичну нірвану.

Перспективи радянської закордонної політики.

З приводу відкликання Раковського.

Труднощі торговельних взаємин зі СРСР. — Розчарування европейських капіталістів. — Сумні вигляди для СРСР. — Неминуча льоґіка подій.

Якже уложилися фактичні господарські взаємини СРСР зі світом на підставі тієї монополії в останніх літах? З початку — і більшовикам і всім їх контрагентам зі зах. Европи та Америки здавалося, що справа є цілком проста. Нормально торгують зі собою приватні одиниці з ріжних країн, тут-же мають торгувати одиниці з державою. Звідки малиб повстати труднощі? Та швидко виявилося, що при монополії заграничної торговлі товарообмін зі СРСР в нормальних рямцях рішуче неможливий. Старе економічне право голосить, що ввіз кожна держава на ділі все оплачує власним вивозом. На довшу мету ніколи ніяка держава не в силі оплачувати свого ввозу готівкою, бо подаж її валюти на чужих ринках необхідно довелаб до її обезвартнення і зрештою, за виявом розмірно незначного купна чужих валют в цілях льокати в них капіталу (під цю пору нпр. долярів), заграниця купує валюту даної держави все головним чином для оплати імпорту з неї. А що більшовики не мають що експортувати, бо для поставлення експорту вони перше потребують величезних кредитів для віднови цілого знищеного тепер народнього господарства Росії, яких то кредитів при більшовицькому державному устроєві і політиці ніхто їм ніколи не дасть, то ясно, що увесь господарський оборот Росії з закордоном мусить обертатися в дуже вузьких рямцях (нафта, збіже, шкіри і т. д.) і при тому є такий страшенно заплутаний, важкий і формалістичний, що в практиці, правду кажучи, рівний є нулі. Більшовики все кричать про ріжні таємні умови які мовляв чинять ці або другі капіталістичні держави зах. Европи проти них, про орґанізування плянової економічної бльокади СРСР і т. п. Одначе ці всі крики не відповідають дійсности, і навпаки — з боку **всіх** зах.-европейських держав включно з Америкою, були і навіть сьогодні ще є серіозні спроби наладнати з більшовиками по змозі найнормальніші господарські взаємини. Правда, ніяка держава не бажає собі комуністичної аґітації в себе і проти неї бореться, але — здається — більшовики також не дозволяють нікому втручуватися в їх внутрішню політику та проти таких втручувань виступають дуже жорстоко і безоглядно. Коли отже вислід всіх тих зусиль за останні роки є такий мізерний, то вина лежить тільки по боці більшовиків. Ленінові і всім іншим більшовицьким лідерам з початку здавалося, що світ **мусить** бути в господарських взаєминах зі СРСР, інакше прийде в зах. Европі до катастрофи. Ленін цинічно кепкував собі — твердячи, що дурні зах. европейські капіталісти кинувшись на російський кусок, самі прорвуть „спільний світовий фронт капіталу проти СРСР“; в решті-решт дадуть йому гроші на поставлення комуністичного царства, яке потім завалить зах.-европ. капіталізм. І справді з початку здавалося, що так буде — по просту тому, бо брехнею є якийсь спільний господарський фронт Европи проти СРСР. „Капіталізм“ є пущеним соціялізмом в курс збірним поняттям, за котрим не стоїть ніяка збірна дійсність. На ділі, ріжні народні господарства Европи і світу мали все і мають ріжні, часто якнайбільше суперечні зі собою інтереси, і ніколи в життю проти нікого „капіталізм“ жадного „спільного фронту“ не є в силі сотворити. Також фантазією є т. зв. світовий фронт міжнароднього пролетаріяту, про що проречисто говорять факти дійсности.

Тому досвід „господарських взаємин“ з більшовиками пройшов кожен нарід окремо. Всі швидко так попеклися на них і такі понесли шкоди, що ці „взаємини“ всюди автоматично та без жадної аґітації впали до нуля. Одні за одними покинули Росію ріжні закордонні концесійні компанії, котрі там в медових місяцях непу повиростали як гриби по дощі, більшість фірм, покликаних до життя для торгівлі зі СРСР, скандально обанкротилась і — показалась ілюзоричною думка Леніна, що світ **мусить** торгувати з більшовиками. Ні, не мусить! Є багато кращих і безпечніших інтересів, чим інтереси більшовицькі, а ні один світовий капіталіст не є аж такий дурний, як гадав Ленін, щоби йти на певну втрату свого гроша.

Тому в результаті довкруги СРСР витворився під економічним оглядом певного рода „безповітряний простір“. Русло нормальних господарських взаємин поплило цілком в другий бік, ніхто за більшовицькими інтересами не ганяється, світове господарство сконсолідувалося без СРСР і ніхто надто не турбується тим, що тов. Сталінові і комп. здалось би кілька чи кільканацять міліярдів долярів на доконання ріжних господарських завдань. Очевидно, всі цікавляться подіями, які доконуються в СРСР, бо він не лежить ні на місяці ні на Марсі, тільки як евразійський бльок творить великий континент для себе. Тут і там один чи другий капіталіст виходить з тзв. російського інтересу, немов з торта один чи другий родзинок, нпр. нафту, плятину, то-що, але це, очевидно, загального образу ситуації в нічому не міняе.

А коли так, то нема в поодиноких державах господарських груп, котрі **життево булиб заітересовані в піддержуванні також і політичних взаємин зі СРСР.** Якби такі групи істнували, не помоглиб жадні закулісові інтриґи чи пресова кампанія ворогів. Напевно, великі банки чи капіталістичні групи торговців та фабрикантів, життево заінтересованих в „російському інтересі“, знайшлиб і політиків, і пресові орґани, і політичні партії, котрі не дозволилиб ворогам знищити їм їх зарібків. Найкраще це виявилося в Анґлії. Не тому, що так хотів Черчіль, льорд Біркенгед, Джойнзон-Гікс або „твердолобі“ — вдалося консервативному урядові Болдуїна так, розмірно легко, довести до розриву з більшовиками. Але тому, бо експорт Анґлії до СРСР виносить півтора проц. цілого анґлійського експорту. В такім інтересі не є серіозно заінтересований ні анґлійський банкир, ні промисловець або купець, ні навіть робітник, бо і останній, очевидно, вкупі з промисловцем заінтересований в такому експорті, котрий дає спромогу зарібку анґлійському робітникові.

Ось і найглибша причина, чому також і у Франції нічого не помогли всі любовні залицяння та солодкі обіцянки тов. Раковського. Вони зовсім не печуть, а мало кого гріють. Франція економічно незаінтересована у взаєминах зі СРСР так само.

як і Англія. Але Францію держить ще на припоні вище представлена справа незаплачених кредитів, бо справді деякі кола дрібних французьких рентієрів бажалиб бодай щось від СРСР одержати, і з їх опінією мусить уряд числитися, котрий і собі був би рад позбутися з голови „російського струпа" та таким чином трохи облегчити видатки державного скарбу. А крім цього грають тут ролю ще також моменти чисто політичні, отже огляд на опінію лівих французьких кол, які страшенне реміствують на саму згадку можливости порвання зносин зі СРСР та моменти дипльоматичної гри з Англією, Німеччиною, Польщею і т. і.

Збираючи все вище подане до купи, треба сказати, що справа ще так швидко не закінчиться якимсь радикальним рішенням. Радше тут маємо до діла з повільним і затяжним процесом, котрого остання мета ще далеко впереді. Зайвим теж булоб додавати, що і більшовики будуть пильно берегтися зі свого боку доводити конфлікт до повного розриву. Бо для них тепер удержання контакту зі світом, а в тім числі з такою важливою державою як Франція — без сумніву: питання життя і смерти. Словом: і одна і друга сторона будуть намагатися ріжними дрібними уступками і ріжними паліятивами „капарити" так довго, аж поки всемогутня льогіка фактів життя не заведе Франції там, де находиться тепер Англія, тоб-то „по ту сторону бар'єри". Але покищо це ще тільки музика будуччини.

Д-р Павло Лисяк.

Фахові школи і курси „Рідної Школи".

Що у нас зроблено досі в цій ділянці освіти.

Ми так довго не будемо повновартною нацією, як довго не зуміємо заспокоювати всі духові й матеріяльні потреби народу власними силами і засобами. Годі довше животіти передвоєнними категоріями! Мусимо здати собі справу з того, що не тільки рільництво але й промисл і торговля становлять нині хребетний стовп кожної нації. Котрий нарід не зуміє витворити власного промислу і взяти у свої руки торговлю, той завше буде матеріяльно, а в слід за тим і морально залежний від тих народів, які на дотичній національній области розвивають свій промисл і свою торговлю. Бажаючи на тій ділянці відповісти життєвим потребам української нації — „Рідна Школа" звертала і звертає пильно увагу на фахові школи і курси, щоби нашим вихованкам ремісничого й купецького стану дати не тільки основу фахового знання, але й вишколити їх на свідомих, активних синів і доньок рідного народу.

Концесіонованих міністерством фахових шкіл для ріжного промислу не можна було наразі позакладати в тої причини, що „Рідній Школі" було не під силу вибудувати пригожі на таку ціль будинки, подбати про бібліотеки, лябораторії, потрібні машини й ремісничі знаряди, сирівці та інші матеріяли до виробу і т. п., як цього вимагає міністеріяльний обіжник з 1920 року, як передумови до уділення концесії на таку практичну школу для поодиноких ділянок промислу.

Натомісць „Рідна Школа", відповідно до місцевих обставин, закладає практичні курси ремесла і промислу у формі **зразкових варстатів.** І так заходами Кружка „Рідної Школи" в **Борщеві** засновано там практичні курси **ткацтва й килимкарства** для виробу полотна, обрусів, цайгів та коверців, які під управою фахового учителя п. Ґураля розвинулися прегарно й дають почин до рідного текстильного промислу на Поділлі. З тою метою основано окрему кооперативу „Повісмо", яка має перед собою дуже ґарну будучність. Тепер Кружок „Рідної Школи" в Борщеві заходиться біля заснування **слюсарських та колодійських зразкових варстатів.**

Під протекторатом „Рідної Школи" є **зразкові слюсарські варстати** кооперативи в **Радехові**, які здобувають признання не тільки у своїх, але й у чужих.

Заходами „Рідної Школи" основано **кооперативні столярські варстати в Перегінську** під управою фахового майстра.

Кружок „Рідної Школи" в **Косові** перебрав від „Гуцульського Мистецтва" на свій рахунок зразкові столярські варстати, для яких будується саме окремий поверховий будинок.

Щоби притягнути також наше жіноцтво до практичної продукційної праці, улаштовано заходами „Рідної Школи" цілу низку курсів шиття і крою, як у **Винниках** під Львовом (2 курси), в **Лисиничах** біля Львова, в **Галичі** (2 курси), у **Войниловi** (2 курси), в **Белзі** і т. д. Кружок „Рідної Школи" в **Галичі** робить заходи з метою устроєння курсу для науки варення й печення та взагалі домашнього господарства. Також робиться підготовка до заснування в Галичі (в Залукві) садівничо-огородничої школи враз з курсами з области рільництва й хову худоби (в поблизькому **Крилосі**); все те має бути оперте на дійсно зразкові заведення Терпиляків.

В **рогатинській** гімназії „Рідної Школи" є зразкові шевські варстати, в яких минулого шк. року побирало науку 44 учнів.

При всенародній дівочій школі ім. Шевченка у **Львові** відкрито в цьому шк. році практичний пополудневий курс для дівчат, який обіймає науку шиття і крою білля й суконь, артистичні жіночі роботи, писання на машині, стенографію, переплетництво і молярство.

Є намір поширити сітку практичних курсів і зразкових варстатів також на ріжні інші роди ремесла й на інші місцевости. Одначе зреалізування цього залежить і від фінансів і від місцевої ініціятиви.

„Рідна Школа" подбала про заснування **фахово-доповняючих вечірніх шкіл** для ремісничої молоді що побирає у ремісників ріжних фахів практичну фахову освіту. Школи ті концесіоновані з повними правами державних шкіл. Тільки після скінчення такої фахово-доповняючої школи допускається термінаторів (ок) до іспитів на челядників. Досі істнують ось такі фахово-доповняючі школи „Рідної Школи", до яких приймається ремісничу молодь зі щонайменше укінченою 4-клясою всенародньої школи від 14—18 літ життя.

Мужеська фахово-доповняюча школа у Львові, при вул. Городецькій ч. 95. До приготовляючих і перших кляс приймається учеників-термінаторів усіх фахів, до других кляс слюсарів і шевців, а до третіх кляс слюсарів і столярів. Управителем цеї школи є інж. Іван Кандяк. До цеї школи ходило в минулому році 134 учнів-термінаторів, на цей (1927-8) шкіл. рік вписалося вже 144 термінаторів. Реміснича молодь напливає до школи далі.

Жіноча фахово-доповняюча школа у Львові при площі св. Юра ч. 5. До приготовляючих, перших, других і третіх кляс приймається учениць-термінаторок ріжних фахів. Управителькою цеї школи є директорка Софія Федорчакова. До цеї школи ходило в минулому шк. році 154 учениць-термінаторок, на цей шк. рік вписалося 64 термінаторок і вписуються далі.

На тих самих умовинах, що у Львові, засновано й по деяких містах Східної Галичини такі школи, а саме:

Мужеська фахово-доповняюча школа в Станиславові під управою п. Осипа Копацького мала в минулому шк. році 120, а в цьому шк. році вписалося вже 102 учнів-термінаторів і вписуються далі.

Мужеська фахово-доповняюча школа в Перемишлі під управою інж. Василя Гачака мала в минулому шк. році 145 учнів-термінаторів. Цього 1927-8 шк. року ця фахово-доповняюча школа значно поширилася й обіймає 4 кляси з 10 відділами, а саме: кляси підготовавча і перша по 1 відділові, а кляси друга і третя по 4 відділи (для металівців, столярський, кравецький і шевський). Вписалося досі 178 учнів. Управу школи веде інж. М. Бассараб.

З новим шкільним роком отворено нові фахово-доповняючі школи, а саме мужеську в **Коломиї*** під управою дир. Василя Витвицького і жіночу в **Перемишлі** під управою п. Ольги Ціпановської. Крім того наспіла концесія на мужеську фахово-доповняючу школу в **Тернополі.** Робляться заходи около заснування фахово-доповняючої школи в **Дрогобичі.**

Де нема змоги ізза недостачі потрібних фахових сил чи яких інших причин заснувати правильну концесіоновану фахово-доповняючу школу, там слід би подбати бодай про ремісничі зимові курси.

(Докінчення буде.)

Ів. Герасимович.

* В минулому шкільному році відбувалися в Коломиї ремісничі зимові освітні курси.

За кулісами комісарщини.

Госп. Черкавський далі інтересується долею „Народнього Дому".

З летючки, розісланої здеґрадованим комісарем Народнього Дому, осавленим Львом Черкавським, довідуємося, що на день 1. листопада ц. р. скликано у Львові довірочну нараду членів тої установи, на яку запрошено теж митр. Шептицького. Ця нарада малаб обговорити способи санації відносин і майна Народнього Дому.

У своїй летючці г. Черкавський розправляється з недавно виданою летючкою п. з. „Русскій Народный Институтъ „Народный Домъ" во Львовѣ и старанія о его реактивованье", що появилася за підписом: „Львівські члени Народнього Дому, а в якій пороблено йому дуже поважні закиди. Не маючи тої летючки під рукою, не можемо очевидно спинитися ширше на тих закидах. Всеж таки варто з летючки г. Черкавського навести дещо цікавого.

Нас в даному моменті обходить, розуміється, менше оборона Черкавського, що, мовляв, він не розтрачував майна Народнього Дому. Про цю справу у нас писалося нераз, цим займається тепер і львівський суд. Зате інтересно буде подати, що г. Черкавський видав з фондів Н. Д. за неціхий рік свого комісарювання в Нар. Домі 43.000 зол. на Общество Качковського, Рольничій Союз, Русскій Ревіз. Союз, стипендії і бурси „для учащейся молодежи".

В іншому місці летючки говориться, що теперішній комісар Нар. Дому др. Вербицький назначений на місце Черкавського — як його кандидат. При тому Черкавський хвалиться, що кандидат на комісаря т. зв. групи Лісковацького, радн. Курилович, який домагався допущення до „байрату" українців, перепав.

Є ще одно пікантне місце в летючці г. ексkомісаря. А саме наводить він пораду б. воєводи, а також інших чле-

Р. Д.

Адвокатура, Нація і права української мови.

(Продовження).

Нація мусіла би рішитися сама за щось одне і відповідно до того повести боротьбу за інтерпретацію такого поняття. Що таку боротьбу можна перевести з успіхом, маємо на те докази, наприклад: на означення нашої нації вжито в тих законах слова' руский, русінский. Якщо адвокат українець написав на позві, що домагається видання присуду також в мові українській, суддя поляк часто відмовляв баженню, кажучи, що закон такого терміну не знає. Щойно завдяки свідомій акції української адвокатури, при помочі правних засобів, видано недавно розпорядок львівської Апеляції, котрим дозволяється вживати означення „український" як ідентичного з означенням „руский, русінский".

Закон каже, що у відношенні сторін до залізничих і поштових урядів у всіх інстанціях обовязує мова польська. Але знаємо вже тепер випадки, що Дирекція Залізниць не відкинула українського письма адвоката українця який упоминався за відшкодування для свого клієнта, а Дирекція пошт була щиро заклопотана, що мала би зробити із довшим українським письмом, редаґованим у формі подання в якому сповіщається Дирекцію про дуже важні надужиття і крадежі в якомусь поштовому уряді, при чому ситуація така, що кожна година проволоки може грозити необчислимими стратами. Чи відкинути подання тому, що писане не по польськи, не читавши його?

Врешті таке становище нації ослаблює і позицію тих державних урядовців Річипосполитої, суддів, урядників судових канцелярій, урядників адміністраційних, скарбових і т. д., що є членами української народности і хотіли би із щирої душі причинитися зі своєї сторони до здобуття нації її прав. Що адвокати є в тім положенні найбільше експонованим, найбільш здатним до боротьби, суспільним станом, який виділює із себе нація, в тому не може бути сумніву. Між українською адвокатурою як станом, а українською нацією як колективом і — якщо можна так висловитися — колективним клієнтом української палестри, мусить врешті прийти до повного вияснення тих справ і порозуміння, якщо нація не має утратити решти своїх прав і стати культурним смітниськом, на якому буйно виростуть коштовні квіти тих, що панують над нею.

•

Закон з 31 липня 1924. В. З. Ч. 78. поз. 757 постановляє в арт. 4., що в судах з місцями осідку в Окрузі Апеляційного львівського Суду а також воєвідствах Волинському і і Поліському і т. д.: „Адвокати й інші заступники сторін української або білоруської народности в справах, в яких заступають сторони своєї народности, мають право уживати матірної мови, за винятком промов перед судом вирокуючим, які вільно виголошувати в матірній мові тільки перед судами львівської апеляції". А в 3. і 5. арт. постановляє, що в цілому ряді означених ним випадків в Судах нижчих інстанцій були усякі рішення, протоколи й документи, а перед Найвишим Судом усякі вироки, оречення і полагодження на домагання були списані у двох мовах т. є. державній і українській у справах, в яких Найвищий Суд є інстанцією для судів, що мають осідок в окрузі львівської апеляції. Постанова арт. 4. надзвичайно важна, бо вона утворює свого роду адвокатський примус національний для членів даної нації.

Річ в тім, що лише адвокат українець має право виступати іменем клієнта українця в українській мові. Такого права не має ні адвокат поляк ні жид. Розуміється, що говорячи про примус, маємо на думці примусовість положення шануючого себе, ідейного члена нації, який не маючи адвоката українця, бувби примушений шукати допомоги правного речника іншої нації, що вживав би лише мови польської, бо української вживати не має права. Законодавці певно рахувалися зі слабим розвитком адвокатури, особливож на Волині та інших землях за сокальським кордоном і надіялися при помочі такої постанови закону загальмувати на довгі літа боротьбу українського населення за права мови. Але рівночасно дають ці закони до зрозуміння нації, що вести успішно боротьбу за права своєї мови можна лише при допомозі національної адвокатури. У наших відносинах повинно бути так, що в кожній місцевости, де є повітовий Суд, повинен бути щонайменше один а правильно два адвокати українці, а при Окружних Судах значно більше. Бо щойно тоді може бути забезпечений успіх в боротьбі за права мови.

(Продовження буде.)

…тів польського уряду, уділену „руси“ у справі Нар. Дому. А порада ця така: Поки галицько-руські не зуміють організуватися в більше серіозну силу — трудно рахувати на вдержання в їх руках Нар. Дому. І в дальшому доместний господин екскомісар вичисляє все те, що він зробив для тої ціли. А зробив він — по власним запевненням — так богато, що піддержувана засобами Нар. Дому робота викликала тривогу в таборі наших противників-сепаратистів, які пустили в рух всі доступні їм засоби і способи для усунення мене з посту комісаря Нар. Дому“.

Кінчиться та цікава летючка меланхолійно. Бо ініціятори наради не здають собі, мовляв, справи в реальних умовах нинішнього часу, а крім того підкопують авторитет скликаної наради тенденційно неправдивими інформаціями і ни вічому неоснованими нападами. А вже найбільше дає до думання г. Черкаському обставина, що протекторат над тою нарадою мав обняти митр. Шептицький.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

РОЗПРАВА ЗА ВБИВСТВО КУР. СОБІНСЬКОГО.

Львів, 31. жовтня 1927.

Прокураторія окр. карного суду виготовила вже акт обвинувачення в справі вбивства кур. Собінського. Акт обвинувачення, що обіймає стосорок сторінок машинового письма, доручать обвинуваченим мабуть у половині листопада. Слідчі акти процесу важуть близько 80 кг. Розправа відбудеться щойно в половині січня, а потреває яких 6 тижнів. На лаві обвинувачених засяде 17 обвинувачених. Тому, що предметом розправи буде й шпіонажа, часть розправи буде тайна. Прокуратором розправи буде Ляшинський, обвинувачення піддержувати-ме як цивільна сторона вдова по Собінськім, яку заступатиме адв. Новак-Пшигодський, віцепрез. Союзу оборонців Львова з 1918 р.

ГРІЗНЕ ПОЛОЖЕННЯ В РУМУНІЇ. — АРЕШТУВАННЯ.

Відень, 30. жовтня 1927.

„Н. Вр. Абендблят“ подає з Букарешту, що там арештовано ген. Павла Теодореску. Арештовано теж префекта міста Ясс, прихильника ген. Авереску, обвинуваченого, що друкував тайні проклямації. Залізницями й автами транспортують військо до Букарешту. Кажуть, що Братіяну арештує теж провідника сел. партії Манію. Братіяну сказав, що має нові вісти про пляни кн. Карла та поручив арештувати його. Серед документів забраних у Маноілеску найдено і проклямацію кн. Карла до народу, в якій заповідає, що обійме престол. Богато клопотів має Братіяну в регенційною радою, яка не годиться з його зарядженнями.

СКАСУВАННЯ ПАШПОРТІВ У ЧСР.

Прага, 30. жовтня 1927.

Чехословацьке мін-ство внутр. справ опрацювало закон, який уповажнює уряд скасувати в комунікації ЧСР. з чужими державами не лише пашпортовий, але і візовий примус.

АТЕНТАТ НА ПРЕЗИДЕНТА ГРЕЦІЇ.

Атени, 30. жовтня 1927.

Коли президент грецької республики Кондуріотіс вийшов із ратуша, де отворив конгрес посадників, і всідав у авто, стрілив до нього з револьверу якийсь молодий чоловік. Кондуріотіс ранений легко в лице. Раненого президента перевезено зараз до недалекої клініки. Товпа хотіла злінчувати атентатчика, якого поліція арештувала. Називається він Гусіос, а має 28 літ. Заперечує начеб мав спільників. При ревізії найдено у нього комуністичні книжки і часописи.

В БОЛГАРІЇ ПРИГОТОВЛЯЛИ РЕВОЛЮЦІЮ.

Софія, 30. жовтня 1927.

Власти викрили великі склади бомб і амуніції, яку мали вжити для викликання аграрно-комуністичної революції. Кажуть, що був плян убити короля Бориса.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ІТАЛІЇ ПРОТИ ФРАНЦІЇ У МАРОКУ.

Рим, 30. жовтня 1927.

Італійська ескадра відплила до пристані в Танжері і тут закинула якір. Має там лишитися на час свята роковин фашистівської революції. Побут італійської фльоти в Танжері вважають демонстрацією. Італія хоче так піддержати еспанські претенсії до Танжеру і зазначити, що ревізія танжерського статуту не може відбутися без участи Італії. „Ляворо д'Італія“ зазначує, що треба утворити італ.-еспан.-англ. фронт на Середземнім морі.

Льондон, 30. жовтня 1927.

Справоздавець „Таймс-ів“ у Танжері дістав урядову італійську заяву в справі італійської політики в Мароку. Положення Італії, як середземноморської сили з населенням, що щороку зростає на пів міліона, вимагає слідкування змін на берегах Середземного моря, головно в Танжері. Париська конференція в 1923 р. перевела зміну танжерського статуту без участи і без згоди італійського уряду. Італія не знавала теперішнього міжнародного статуту Танжеру. Італ. уряд предкладає відбути конференцію при участи Італії, як рівноправного члена.

ПЯТІ РОКОВИНИ ФАШИЗМУ.

Рим, 30. жовтня 1927.

Свято 5-их роковин фашистівської влади святковано величаво в Римі і більших містах. Головною точкою програми свята було отворення суспільних робіт доріг, мостів, водопроводів і музеїв, бо згідно з відозвою Мусоліні до чорних сорочок діло доконане фашистами оцінювати треба відтепер не словами а ділами. В Римі Мусоліні приняв дефіляду всіх відділів ґарнізону. Взяло в ній участь 23.000 людей. Після дефіляди військові відділи зібралися на гіподромі Вілля Гльорі, де Мусоліні в однострої ґенералісімуса міліції виголосив до чорних сорочок промову. Сурми відіграли фашистівський гимн „Джовінеца“, а публика підносила оклики в честь Мусолінія. Цілий день над містом кружляли ескадри літаків і бальонів.

Вгору кріси!

Рим, 30. жовтня 1927.

У промові, виголошеній в пяті роковини походу фашистів на Рим, Мусоліні кинув клич: „Вгору прапори, вгору кріси!“

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88 і пів при знижковій тенденції. Банк Польський платив за доляра у готівці 8·85, за Ню Йорк 8·88, Льондон 43·32, Цюріх 171·54, Париж 34·95, Брукселя 24·76, Медіолян 48·61, Амстердам 357·85, Прага 26·35, Штокгольм 239·30, Копенгаґа 238·[illegible]0, Осльо 233·88, Данціґ 172·85, Відень 125·54, Берлін 212·05, Канада 8·88.

Збіжжя.

Пшениця двірська 46·25—47·25, пшениця селянська 44·25—45·25, жито 38—39, ячмінь бровар. 41—42, ячмінь на перемол. 35·50—36·50, ячмінь пашний 33·75—35·50, овес 33·75—35·50, кукурудза румунська 30·50—31·00, бараболі рофовані 6·40 7·00, фасоля біла 45—55, фасоля кольорова 53·50—55·50, горох півікторія 72—82, горох полевий 45—55, бобик 37·25—38·25, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 35·75—36·75, лен 60·00—63·00, ріпак озимий 60·50—62·50, ґрисік кукурудзяний 5[illegible]—63, мука кукурудзяна 34·75—35·75, отруби житні 23·00 23·50, отруби пшеничні 22·50—23·[illegible]0, крупи гречані 76—78, пшоно 71·25—75·25, крупи ячмінні 62—66, конюшина червона 275—300, мак синій 115—13[illegible], мак сивий 100—110, мішки ютові, нові 1·70, мішки уживані 1·50—1·60.

Зі спорту.

„Лехія“—Україна 3:1 (3:0).

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвальє ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

НОВИНКИ.

— Весняна осінь. Такої високої температури як та, що заглянула до нас останніми днями не памятаємо в цій порі віддавна. Кажуть — є такі щасливі, що не бачили! — що в деяких садах розквітли пупінки рож. Цікаво, що в таких містах як Відень і Мюнхен (20 і 21 Цельсія) було цими днями тепліше як у підніжа Альп, у Люґано та Ґенуї з 15 ст. Цельсія. Невідомо, чи природа після війни наслідує ненормальних людей, чи люди наслідують ненормальну природу!

— Шварцбарт після „геройства“. Шварцбарт негайно після звільнення щез безслідно. Навіть не зайшов до своєї хати, тільки ночував у невідомім місці. Франц. преса висловлює здогад, що він лякається помсти. Видко, що можна мати хрест почесної легії на війні і бути „інтернаціональним“ героєм ...для а таки можна перелякатись париської справедливости, яка каже: за вбивство з помсти на вулицях Парижа — не караю.

— За кулісами процесу Шварцбарта. Французька преса передруковує запити, сформульовані на сторінках денника „Комедія“ публіцистом Альплюмдом. Ось вони: 1) Чи правдою є, що п. Генрі Торрес, адвокат Шварцбарта, прийняв оборону в обставинах, які не можна назвати нормальними. 2) Чи правдою є, що суму двох міліонів франків дістала до рук одна група — без посвідки і без обовязку здавати рахунку — не тільки на те, щоби стягнути на суд деяких свідків, але також на те, щоби процес супроводила кампанія преси з метою зробити з убийника невинного і зогидити память Петлюри? 3) Чи правдою є, що вже розпочали роздавати субсидії довкола судової салі? До цієї анкети може нині „Комедія“ додати ще одно питання: Чи правдою є, що можна в Парижі на вулиці застрілити людину після довгої холодної підготовки, признатись до вчинку з насолодою і за це все заплатити тільки один франк відшкодування родині вбитого?

— Темна львівська хроніка. Поліція вхопила спілку з необмеженою порукою двох вломників і їх любку, Криніцького, Сихульського та Каролину Цвельох, що віддавна дуже зручно очищували каси та помешкання. Перший лишиться у військовій вязниці на Замарстинові, двоє других поїдуть до рідної вязниці до Познаня. — Ошуканець Йосиф Розенталь носив титул „д-ра“ і представлявся як урядовець вуглевої фірми, а за той час орієнтувався в поділі кімнат і предметах, які можна взяти на памятку.

— Перечулені жінки. 26-літня абсольвентка Торговельної Школи у Львові Марія Гаївна застрілилась у хаті свого нареченого д-ра Марцяка урядовця банку „Господарства крайового“, розчарована, що не має взаїмности. — Арештована у гнізді для морфіністів Марія Дячук, особа, що живе з безсонних ночей, узяла собі так до серця побут у вязниці, що випила велику порцію сільного квасу. А прецінь вязниця, де можна кожної хвилини дістати випити, чого душа забажає, не є вже така страшна, щоби зараз у ній умирати. Дячук відвезена до шпиталю.

— „Польський“ шахіст. У Льондоні скінчились міжнародні шахові змагання. Першу та другу нагороду поділили між себе данець Немцовіч і брідський віденець Тартаковер. Тартаковер жид, що походить з Бродів, а від довгих літ живе в Відні. На деяких міжнародніх змаганнях він виступав як українець і є почесним членом „Т-ва українських шахістів“ у Подєбрадах. Але прізвище „Тартаковер“ вистарчило львівській польській пресі, щоби дати заголовок „Польський шахіст — переможцем“. Дивне, що вона не проголосила поляком також Шварцбарта.

— Перші лавреати. Із торічних нагород фонду Нобля вже призначили дві з ділянки фізіольогії-медицини; одну за минулий рік 1926. проф. унів. у Копенгагені Вібіґерові, а за 1927 р. проф. віденського університету Вагнерові — Явреґ. Головною заслугою Вагнера-Явреґ 70-літнього вченого є винайдення способу лічення осіб дітнених своєрідним паралічем. Підчас війни він вилічив тисячі недужих. — Проф. Йоганнес Фібіґер ур. у 1867 р. на Ютляндії є проф. патольогічної анатомії в Копенгагені. Він зробив відкриття незвичайної ваги досліджуючи умовини в яких повстає рак в організмі звірят і цим причинився до дослідів над цією страшною недугою.

— Великанська катастрофа. Один із найбільших пасажирських італійських пароплавів „Княжна Мафальда“ розбився біля берегів Бразилії зовсім нежданo. На кораблі було 1208 пасажирів і залоги. Їхав він із Ґенуї до Ріо де Джанейро. Нещастя трапилось на 180 миль на пів. схід від Баґія підчас сумерку. Причина напевно невідома. Одні кажуть, що корабель наїхав на міну, інші, що трісла якась великанська частина машини, що розірвала частину чердака. Наступила експльозія і кораблем затрусило як горіхом. Не зважаючи на геройський спокій морляків серед публики повстала паніка. Корабель заливаний водою їхав увесь час уперед, щоби доплисти блище до берега. Після першого вибуху „Мафальда“ трималась ще пять годин на воді. Заки корабель щез під водою підїхали йому на поміч два кораблі „Формоза“ та „Розіта“ повідомлені сиґналами про небезпеку. Капітан і всі офіцири потонули, жертвуючи своє життя для пасажирів, з яких майже всі (6 жертв) вирятувались. Остання такого рода корабельна катастрофа трапилась 29. мая 1914 в „Емпрес оф Айрлянд“, що зударився в мряці з норвежським вантажником „Сторстад“; тоді потонуло 1021 осіб, між ними славний англ. актор Ірвінґ. 15. квітня 1912 пішов на дно велит „Тітанік“, (лінії „Уайт Стер Ляйн“), що наїхав на ледяну скелю довжини 300 м. На ньому потонуло 1635 осіб; 805 урятувалось. У 1904 р. потонув прогульковий корабель в Ню-Йорку „Ґенерал Сльокум“ з 1000 особами. Від 13 літ катастрофа з „Мафальдою“ є першою таких розмірів, коли могутній корабель іде на дно і то без точно відомої причини.

— Останні сензації. Бувш. цісарева Зита, почувши, що до неї їде мадярська делеґація з проханням, щоби її син Отто Габсбурґ зрікся престолу, покористувалась старим, але певним дипльоматичним способом: утікла із своєї палати до манастиря в Бурґос із усіма дітьми. — Двайцятьпершу партію у боротьбі за світове шахове мистецтво виграв знову Альохін після 32 ходів. Дотеперішній стан такий: Альохін чотири виграні, Капабляпка дві; решта розіграні.

— Літературний куток. Помер незвичайно популярний англійський повістяр Уілїям Ле Ке, в 73-ім р. життя, у бельгійськім місті. Ле Ке мав у собі французьку кров і незвичайну легкість стилю та уяви. Його життя повне пригод і мандрівок по світі, здебільша з характері журналіста. Він робив велику конкуренцію історіям Конана Дойля про Шерльока Гольмса, розвиваючи сензаційну повість із політичним підкладом, де велику ролю грають шпигунські історії. Ле Ке мав доступ до всіх можливих кримінальних архівів і поліційних паперів, в яких брав сюжети до своїх „фантастичних“, а одночасно сильно реалістичних романів. „Наїзд німців на Англію“, „Тайна смерти Распутіна“, „Ізза куліс Берліна“, „Німецькі шпигуни“ — ось характеристичні заголовки його творів. — Славний чеський повістяр К. М. Чапек-Ход дістав утрете державну нагороду за літературу.

— Світова всячина. Розбився новий італійський корабель „Ізабо“; 11 моряків потонуло. — У всіх саксонських фабриках цигар почався страйк — В звітах, що 600 катальонців переїхало на еспанську територію у намірі протидержавного бунту. — У Таліні почався процес проти бувш. естонського посла в Москві Бірка за державну зраду. — Мадярський міністр освіти загрозив студентам, що коли демонстрації будуть ще йти далі, він зачинить університет. — Голова сіоністичної організації Наум Соколов мав приватну авдієнцію у папи. — В Японії (м. Ніґіґата) новий землетрус, що знищив 150 домів. — У Москві почне виходити новий денник „Російська Копейка“ призначена для ширших мас, що приїжджають із села до міста. — Війська провінції Шантунгу союзні з марш. Чанґ-Тсо-Ліном здобули столицю провінції Гонан: Кай-Фанг, що досі була в руках комуністів. — Пасажирський білет у літаку через Тихий Океан коштує 15.000 дол.; за таку ціну хоче взяти із собою пасажира австралійський летун Клінгсфорд-Сміт. — У російськім Володимирі губерніяльний суд засудив на розстріл голову деревної спілки в Муромі за те, що через легкодушність спричинив банкротство на міліон рублів.

— З кіна. У кіні „Лев“ пічнеться небавком одна з найголосніших фільм фа-

фірми „Парамавнт“ п. з. „Готель Імперіяль“, в оригіналі „Готель міста Львова“, що дала привід в Італії до великих демонстрацій. У головній ролі Поля Негрі. — В „Аполльо“ „Подвійна віч“. — У „Фатаморгана“ на підставі песи французьк. письменника Батая „Сатана в шовках“.

— **Заходом Українського Правничого Товариства** відбудеться в понеділок, дня 31. жовтня о год. 6 вечером в салі Бесіди відчит Вп. прокуратора Гриневецького п. з. **„Нове польське пресове право“** (Розпорядок президента Річипосполитої з 10. травня 1927. Дн.Зак. ч. поз. 398). Гостям раді.

— **Особисті вісти.** Учасник світової війни, старшина б. У. Г. А., голова Українського Студ. Т-ва природників і математиків у Празі п. **Бабяк Василь**, родом з Дусанова, перемишлянського повіту, промувався дня 14. жовтня п. р. в залі Карлового університету в Празі на доктора природничих наук.

Дописи.

ЗБАРАЖ. (*Добірний концерт*). В суботу дня 22. жовтня 1927 переживав Збараж незвичайно милі хвилі на концерті, якого виконавцями були: співачка Анда Остапчуківна, піяністка Ірина з Заячківських Гаврилюкова і співак Лев Краснопера. Увагу цілої авдиторії, яка вщерть виповнила велику салю „Сокола“, прикувала співачка Анда Остапчуківна своєю співацькою ерудицією, музичним знанням і своїм могутнім голосом. Артистка підібрала собі в програму згаданого концерту самі добірні, дуже цінні твори українських, німецьких, італійських, російських і ін. композиторів, як також українські народні пісні. Тож не диво, що авдиторія нагороджувала співачку за кожним її виступом френетичними оплесками, як рівнож за кожним разом з ентузіязмом витала її появу на сцені. Просто очарувала авдиторію своєю грою на фортепяні піяністка Ірина Гаврилюкова. Вершок артизму осягнула вона своєю грою в сольо: *F. Liszt — „Rapsodie II. Hongroise“*. Також при цій точці оплескам не було кінця. Наш співак сенор Лев Краснопера здобув собі теж славу любимця публики. Тож не диво, що крім програмових точок (арії з „Гальки“, „Жидівки“) мусів артист ще довго й кілька разів співати на бажання одушевленої публики. Побажати би збаражанам, щоби небавком мали нагоду почути третій з черги концерт і знова могли витати на сцені любих і дорогих концертантів. — *Гість.*

Перегляд українських інвалідів.

Комунікат.

Чергові лікарські оглядини й реєстрація інвалідів УГА. відбудуться:

В суботу дня 5. XI. ц. р. в Сокалі в салі „Міщанського Касина“ в год. 9-ій передпол. для інвалідів УГА. з повітів: Сокаль, Рава Руська і Радехів.

В понеділок дня 7. XI. і вівторок дня 8. XI. в Станиславові від години 8—10 передпол. при участи д-ра К. Воєвідки і то дня 7. XI. для повітів Станиславів і Богородчани, а дня 8. XI. для повітів: Калуш і Товмач.

В четвер дня 17. XI. в Тернополі в год. 9-ій передпол. в читальні „Просвіти“, вул. Міцкевича 11, для повітів: Збараж, Зборів, Золочів, Скалат, Теребовля і Тернопіль.

В суботу дня 19. XI. в Яворові в год. 10-ій передпол. в канцелярії д-ра Ст. Кушніра для яворівського повіту.

Кожний інвалід УГА. обовязаний явитися до перегляду і принести з собою посвідку від парохіяльного уряду та читальні „Просвіти“ або кооперативи про те, коли та в якій армії став інвалідом, а крім того потверджений громадським урядом докладний виказ маєткового стану.

УПРАВА УКТОНІ. У ЛЬВОВІ.

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ:

„Життя й Знання“ ч. 2. Рік I. Львів 1927. Цей ілюстрований популярно-науковий журнал видає „Просвіта“. Зміст цього числа такий: І. Раковський: З життя і знання: I. Штучна нафта; II. Одна з причин повеней. В. Воробець: Пересаджування збіжжа. І. Крипякевич: Міста і промисли за княжих часів. М. Голубець: Намітки минулого України в Західній Европі. В. Дорошенко: О. Кобилянська. І. Мельник: На Камчатку. В. Наріжний: Бурсак. Всячина.

„Життя й Революція“, щомісячний журнал громадського життя, літератури й науки. Річник III. ч. 9. за вересень. Видає: Державне Видавництво України в Харкові. Зміст: О. Лан: Немає слів. В. Мисик: Ти прекрасна юносте. Т. Осьмачка: Дорогому *N. N.* М. Дубовик: Живні дні. В. Сніжин: Гудуть, гудуть швидкі вагони. Г. Косяченко: Блудний син. М. Черемшина: Парубоча справа. Я. Качура: За десять „оре“. Г. Шкурупій: Провокатор. А. Харченко: Зустріч у Луврі. Б. Терета: Гармонія і свинушник. Ф. Бахтинський: Шатія. Е. Кирилюк: О. Слісаренко. Р. Заклинський: М. Черемшина. Ю. Меженко: Актуальні питання української бібліографії. Е. Перлін: Знов про фройдизм та мистецтво. В. Підмогильний: Іван Левицький-Нечуй. П. Балицький: Етюди з історії української книги. М. Сисак: Треба дбати про расу. З поточних нотаток. Серед книжок та журналів.

„Sprawy Narodowościowe“ *R. I. № 4 za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień 1927 r. Treść: St. J. Paprocki: III-ci Kongres Mniejszości Narodowych w Genewie. Wł. Wielhorski: Naród litewski jako typ biologiczny i cywilizacyjny. Z. Stoński: Liczba i rozmieszczenie Niemców w Polsce. M. Feliński: Program polityczny U.N.D.O. Leon Wasilewski: Ruski, rusiński czy ukraiński.*

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

ОПОВІСТКИ.

Народний зїзд УНДО в Раві Руській. Повітовий Народній Комітет УНДО в Раві Руській повідомляє, що повітовий народній зїзд відбудеться в понеділок дня 14. листопада 1927 в 1-ій год. попол. в салі Народнього Дому в Раві Руській з тим денним порядком: 1. Отворення зїзду. 2. Вибір президії зїзду. 3. Звіт Комітету з діяльности. 4. Реферати відпоручника Центр. Комітету УНДО у Львові: а) Про політичне положення українського народу під теперішню хвилю; б) Про політичні й організаційні завдання УНДО. 5. Вибір Повітового Народнього Комітету і відпоручників на Народній Красвий Зїзд у Львові. 6. Внески й інтерпеляції. Вступ на зїзд за запрошеннями на основі § 2 закону про збори. Запрошення висилається мужам довіря і членам партії почтою окремо. Якби хто з членів запрошення не дістав, зволить по відбір його зголоситися у президії Повітового Комітету. — За Повітовий Народній Комітет УНДО в Раві Руській: *Любомир Данилович* голова, *Михайло Чих* секретар.

Жінки Бережанщини, позір! Звичайні Загальні Збори філії „Союзу Українок“ в Бережанах відбудуться дня 2. XI. ц. р. в малій салі „Надії“ в годині 6-ій пополудні. Коли на означений час не явилося би відповідне число пань, то ті самі Збори відбудуться в 7-ій годині без огляду на число присутніх. — За Виділ: *Бемкова Олена* голова, *Кордубова Юлія* секретарка.

Безплатне бюро посередництва праці при Союзі селянських спілок у Львові, Ринок 10, II. пов. повідомляє, що крім некваліфікованих сил пошукують праці: 1) абсольвент фільософії лекції або канцелярійної праці у Львові; 2) учитель, видалений із Закарпаття, шукає якогонебудь заняття; 3) тапіцер, торговельний помічник, хлопець до науки в пекаря, інструкторка до ведення курсів шиття і кроїв, двох хлопців і дівчина до господарської праці на селі. Вільне місце для праці: в повітовім місті й повіті потрібно лікаря. Інформації в Бюрі посередн. праці. — Просимо всі українські організації й установи подавати нам зголошення про вільну працю в себе та приймати до праці тільки українських безробітних. — *Безплатне Бюро Посередництва Праці* при „Союзі Селянських Спілок“ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.